

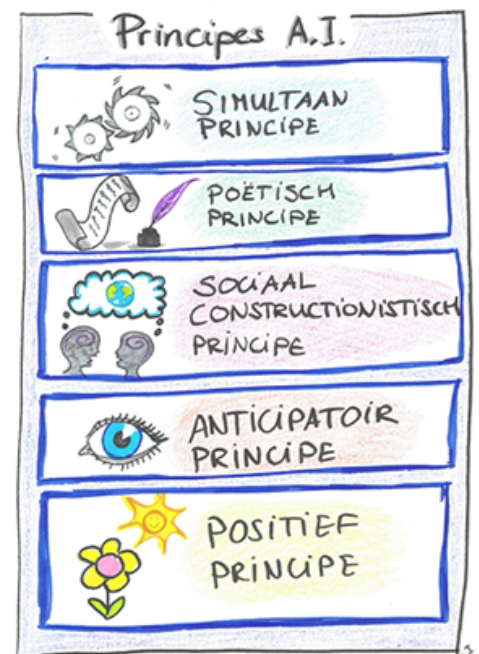

Participatie Toolbox

Waarderend onderzoeken

De methode “waarderend onderzoeken” helpt een team om een positieve verandering te bewerkstelligen vanuit “wat leven geeft” en wat in het verleden al werkte. Het is een passende tool wanneer een groep mensen vanuit succeservaringen een veranderingsproces op gang willen brengen. David Cooperrider is de grondlegger van waarderend onderzoeken (ofwel Appreciative Inquiry). Hij heeft een vijftal principes geformuleerd die de werking van Appreciative Inquiry verklaren (Uit Magazine samen onderwijs ontwikkelen, 2023).

- **Het simultaniteitsprincipe:** De werkelijkheid verandert terwijl men aan het onderzoeken is, door de onderlinge gesprekken vanuit de gestelde vraag.
- **Het poëtische principe:** Het samenspel tussen verhalen en interpretaties zorgt voor een gezamenlijk beeld van de organisatie.
- **Het sociaal-constructivistische principe:** Iedereen vormt zijn eigen werkelijkheid door de communicatie die zij met zichzelf en anderen voeren, om ze zo betekenis te geven.
- **Het anticipatoire principe:** Voorspellingen worden waar doordat we ons richten op wat we denken dat er zal gebeuren.
- **Het positieve principe:** Zich richten op dat wat goed gaat, wat gewaardeerd wordt aan de situatie, wat de huidige situatie oplevert of wat als prettig wordt ervaren.

6V CYCLUS...

Waarderend onderzoeken kent 6 stappen:

1. **Verkennen:** Je begint met het verkennen van het centrale thema en een beginvraag, die ook op een positieve, bevestigende manier zijn verwoord. Bijvoorbeeld; thema partnerschap: Hoe zorgen we samen voor een positieve samenwerking met ouder en leerling? (i.p.v. Wat maakt dat ouders onvoldoende betrokken zijn?).
2. **Vertellen:** Vervolgens vertellen de deelnemers aan het traject elkaar concrete verhalen over waardevolle ervaringen met het centrale thema. De succesfactoren en persoonlijke kwaliteiten die in deze verhalen naar voren komen, vormen de positieve kern.
3. **Verbeelden:** Daarna creëren de deelnemers beelden van de ideale toekomst, die zijn gebaseerd op de beste ervaringen uit het verleden. Dit kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld in de vorm van stellingen of met foto's.
4. **Vormgeven:** In deze fase vragen de betrokkenen zich af hoe ze de kans kunnen vergroten om hun ideaalbeelden waar te maken. Vragen die hier belangrijk zijn: Wie kunnen we hierbij betrekken? Welke middelen hebben we in huis? Hoe kunnen we binnen onze groep vernieuwen om onze dromen waar te maken?
5. **Verwezenlijken:** Vervolgens bedenken de deelnemers een concrete, eerste, kleine stap. In beweging komen is hier belangrijker dan een stappenplan. Wanneer mensen in actie komen, ontstaat zicht op (nieuwe) mogelijkheden.
6. **Verantwoorden:** Tenslotte wordt de vraag gesteld: in hoeverre heeft dit proces antwoord gegeven op de beginvraag? Wat heeft hier waarde toegevoegd en hoe is het proces gegaan (Instituut voor interventiekunder, zd)?

